

Hradná studňa

Napísal Administátor
Štvrtok, 19.05.2016 o 17:41

{rokbox

thumb=|images/stories/clanky/sliapacie-koleso-mini.jpg|images/stories/clanky/sliapacie-koleso.jpg{/rokbox}

Voda je život, to platilo aj na Zborovskom hrade. Podľa inventára hus a sliepka mali drevený prístrešok pri studni. Bez vody by nebola možná ani dlhšia obrana hradu. Žiaľ, keď sa pred 300 rokmi hrad začal meniť na ruinu, postupne zanikla aj studňa. Príroda zahladila jej stopy. Našťastie zachovali sa inventáre Rákociovcov zo 17. storočia. V nich sú záznamy aj o studni. Z popisu studne medzi dolným palácom a Kováčskou baštou vyplýva, že to bola skôr cisterna: *Je tu studňa. V dolnej časti je široká, otvor je úzky. Začína sa už rozpadávať. Hore dookola drevo je spájané čapovaním.*

Aj na nádvorí horného hradu bola cisterna vykladaná kamením a hore drevo spájané čapovaním. Zachytávala dažďové zrážky na hornom hrade. Voda z nej vytekala kanálom popod drevenú podlahu Hornej brány na stredný hrad.

V inventári z roku 1697 je uvedené, ako sa na strednom hrade z „eleven kút“ – zo živej studne vyťahovala voda. Je to popis šliapacieho kolesa. Človek roztočil koleso s priemerom okolo 4 m tak, že v ňom chodil. Na dlhý hriadeľ kolesa nad studňou sa navíjal povraz s vedrom: *Pri pivnici je hlboká studňa. Prístrešok stojí na dubových stĺpoch, dookola sú dosky. Pri studni je veľké koleso, v ktorom chodí človek. Na oboch koncoch je železná obruč a čap. Hrubý povraz je z troch častí. Koleso treba opraviť, šindel je teraz dobrý.*

O tom, že bola hlboká, svedčí iný zápis z roku 1634:

V komore kastelána je vedro a 65 siah dlhý povraz pre živú studňu.

V jari tohto roku turisti z KST Slávia a D.O. Fénix si mohli na maďarskom hrade Boldogkő (Šťastný kameň) vyskúšať chodenie v replike šliapacieho kolesa. To slúžilo pri výrobe pušného prachu. Snáď sa niekedy dočkáme takejto repliky aj na Zborovskom hrade. Podľa inventárov hlboká studňa by mala byť na strednom hrade pri Kuchynskej bašte. Teraz je miesto zavalené obvodovým múrom z horného hradu.

Hradná studňa so šliapacím kolesom by bola čerešničkou na torte pre návštevníkov hradu. Možno sa raz pozrú do hĺbky na úroveň riečky Kamenec a budú obdivovať prácu našich predkov.

Napísal: Štefan Hanuščin